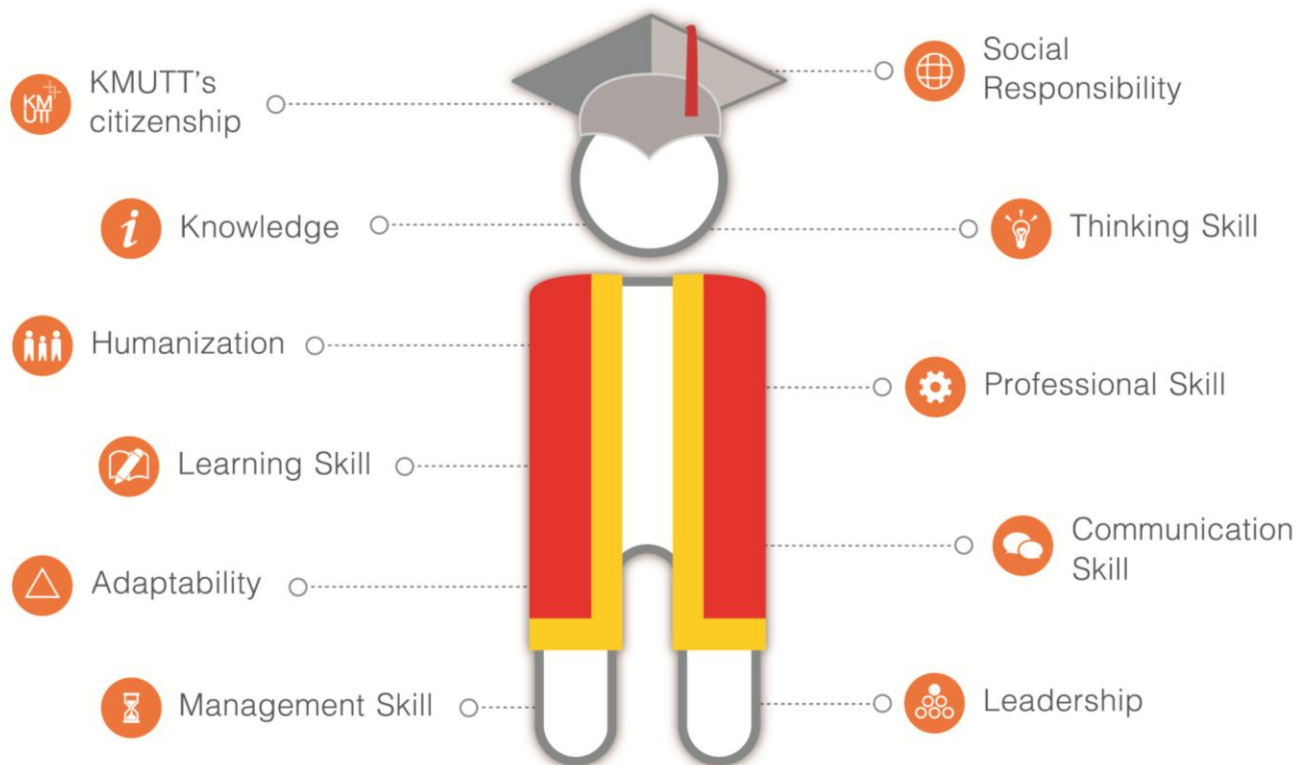

คุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี (KMUTT-Student QF)

สาระสำคัญ

- >> กรอบคุณสมบัติของนักศึกษา (Student Qualification Framework)
- >> ความสามารถและทักษะต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบ
- >> แนวทางการดำเนินการ เพื่อให้ได้บัณฑิตอันพึงประสงค์ของ มจร.
- >> การประกันคุณภาพบัณฑิต
- >> ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลและหน่วยงานที่ดำเนินการในส่วนต่างๆ ของการพัฒนาศึกษา

คุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
(KMUTT-Student QF)

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีได้กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัย

มุ่งสร้าง...ปณิธานในการสร้างบัณฑิตที่เก่งและดี

และได้ประกาศให้เป็นที่ยอมรับร่วมกันของประชาคม ดังนั้นเพื่อให้เกิดความชัดเจนและเข้าใจตรงกันเกี่ยวกับบัณฑิตที่เก่งและดี จึงได้กำหนดกรอบคุณสมบัติบัณฑิตที่พึงประสงค์ของ มจร. แนวทางดำเนินการตลอดจนการประกันคุณภาพบัณฑิตโดยมีรายละเอียดดังนี้

1. กรอบคุณสมบัติของนักศึกษา (Student Qualification Framework)

กรอบคุณสมบัติของนักศึกษามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี อยู่บนฐานคิดที่อยากเห็นบัณฑิต มจร. เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงในสังคม (Social Change Agents) ที่มี 3 องค์ประกอบย่อย ดังนี้ มีค่านิยมที่ดี (Value) มีศักยภาพและความสามารถ (Potential and Competent) และมีความเป็นผู้นำ (Leadership) ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- 1.1 **ค่านิยมที่ดี (Value)** คือ บัณฑิต มจร. ต้อง “มีความกตัญญูกตเวที รู้จักกาลเทศะและเทศะ ให้เกียรติผู้อื่น มีจิตใจที่ดีงาม พร้อมช่วยเหลือสังคม ประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมีความสำคัญเหนือประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติ”
- 1.2 **ศักยภาพ และความสามารถ (Potential and Competent)** คือ บัณฑิต มจร. ต้องมีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง มีระบบการคิดที่มีเหตุผล มีความถนัดเชิงเทคโนโลยี และสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ากับการทำงานและการดำเนินชีวิตได้เหมาะสม มีทักษะในการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดความคิดและนำเสนอผลงานได้อย่างชัดเจน
- 1.3 **ความเป็นผู้นำ (Global Leadership)** คือ บัณฑิต มจร. ต้องมีความสามารถในการนำและประสานให้เกิดความร่วมมือกัน ทั้งด้านการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และด้านสังคม เพื่อมุ่งให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายที่พึงปรารถนา

2. ความสามารถและทักษะต่างๆ ในแต่ละองค์ประกอบ ซึ่งอาจมีความหมายหรือการตีความที่แตกต่างกันในแต่ละสาขาวิชา ทุกคณะ/สถาบันที่มีการจัดการเรียนการสอนต้องมีการพัฒนาคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้อง (Compliance) คุณลักษณะที่พึงประสงค์บัณฑิตของ มจร. ทั้ง 3 องค์ประกอบ โดยความหมายของคุณลักษณะทั้ง 3 องค์ประกอบ ดังนี้

2.1 ค่านิยมที่ดี (Value) คือ บัณฑิต มจร. ต้องมีความกตัญญูกตเวที รู้จักกาละและเทศะ ให้เกียรติผู้อื่น มีจิตใจที่ดีงาม พร้อมช่วยเหลือสังคม ประพฤติตนอยู่ในกรอบของศีลธรรม ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนมีความสำคัญเหนือประโยชน์ของส่วนรวม และประเทศชาติ

ทัศนคติ ทักษะ และความรู้ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ “ค่านิยม (Value)” ข้างต้น ได้แก่

- ก. **ความเป็นพลเมือง มจร. (KMUTT's citizenship)** คือ ใช้ Core Value ของมหาวิทยาลัยเป็นแนวทางในการปฏิบัติ ซึ่งประกอบด้วย ความเป็นมืออาชีพและมีคุณธรรมจริยธรรม (Professional and Integrity) รวมถึงการยึดมั่นตามหลักปฏิบัติด้านจรรยาบรรณองค์กร (Code of Conduct)
- ข. **ความรับผิดชอบต่อสังคม (Social Responsibility)** คือ มองการดำรงอยู่ของสังคมเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงอยู่ของตนเอง ไม่แยกตนเองออกจากสภาพแวดล้อม มองภาพเป็นองค์รวม เกื้อหนุนสังคม ชุมชน อย่างเต็มกำลัง อุทิศกำลังกาย กำลังใจในอันที่จะส่งเสริมความผาสุกสังคม

2.2 ศักยภาพและความสามารถ (Potential and Competent) คือ บัณฑิต มจร. ต้องมีความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้งและกว้างขวาง มีระบบการคิดที่มีเหตุผล มีความถนัดเชิงเทคโนโลยีและสามารถประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเข้ากับการทำงานและการดำเนินชีวิตได้เหมาะสม มีทักษะในการสื่อสาร สามารถถ่ายทอดความคิดและนำเสนอผลงานได้อย่างชัดเจน

ทัศนคติ ทักษะ และความรู้ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ “ศักยภาพและความสามารถ (Potential and Competent)” ข้างต้น ได้แก่

- ก. **ความรู้ (Knowledge)** คือ มีฐานความรู้ทางวิชาการที่ลึกซึ้งในสาขาวิชาที่ศึกษาเป็นอย่างดี และมีความรู้ที่กว้างขวางเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่เกิดขึ้น และสามารถนำความรู้มาใช้ในการประกอบวิชาชีพได้อย่างเชี่ยวชาญ และในการดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้องดีงาม
- ข. **ทักษะการคิด (Thinking Skill)** คือ มีความคิดสร้างสรรค์ มีระบบการคิดที่มีเหตุผล รู้จักประมวลสารสนเทศ ระดมความคิดรอบด้านจากมุมมองที่แตกต่าง สามารถเลือกใช้แบบแผนความคิดที่หลากหลาย นำมาใช้ในการแก้ไขปัญหาและตัดสินใจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ค. **ทักษะการเรียนรู้ (Learning Skill)** คือ รู้จักแสวงหาความรู้ มองการเรียนรู้ว่าเกิดขึ้นได้ในทุกที่ทุกเวลา ซึ่งจะช่วยให้พัฒนาให้เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิต สามารถเรียนรู้ผ่านสื่อต่างๆ ที่มีอยู่หลากหลายรูปแบบ มีระบบและระเบียบวิธีคิดที่ดี สามารถแยกแยะ กลั่นกรองข้อมูลที่ได้มาจากการเรียนรู้ได้อย่างเหมาะสม
- ง. **ทักษะการปฏิบัติเชิงวิชาชีพ (Professional Skill)** คือ มีความสามารถในการนำความรู้มาสู่การปฏิบัติ มีความชำนาญในการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ทางวิชาชีพ มีความสามารถในการประยุกต์ใช้

เทคโนโลยีในการทำงาน มีความสามารถช่วยชี้แนะฝึกฝนผู้อื่นให้สามารถปฏิบัติงานใช้อุปกรณ์ต่างๆได้

- จ. **ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill)** คือ มีทักษะในการใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษได้ดีทั้งด้านการฟัง พูด อ่าน เขียน สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม มีความสามารถในการถ่ายทอด การนำเสนอ มีวิจารณญาณที่ดีในการรับฟัง
- ฉ. **การเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ (Humanization)** คือ มีทัศนคติมองโลกในแง่ดี ไม่ดูถูกตนเองและผู้อื่น เห็นคุณค่าของความเป็นมนุษย์ใส่ใจดูแล สิ่งแวดล้อม และของสาธารณะ สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี รู้จักการให้ การแบ่งปัน และการเสียสละ

2.3 ความเป็นผู้นำ (Global Leadership) คือ บัณฑิต มจร. ต้องมีความสามารถในการนำและประสานให้เกิดความร่วมมือกัน ทั้งด้านการปฏิบัติงานในวิชาชีพ และด้านสังคม เพื่อมุ่งให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายที่ตั้งร่วมกัน

ทัศนคติ ทักษะ และความรู้ที่ทำให้บรรลุวัตถุประสงค์ ความเป็นผู้นำ (Leadership) ข้างต้น ได้แก่

- ก. **ความสามารถในการปรับตัว (Adaptability)** คือ มีความคิดที่ยืดหยุ่นสามารถปรับตัวทั้งทางด้านความคิด ทัศนคติ พฤติกรรมให้เข้ากับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงได้ เปิดใจกว้างยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างและพร้อมที่จะแก้ไขปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานในด้านต่างๆให้ดีขึ้น
- ข. **ภาวะผู้นำ (Leadership)** มีความเชื่อมั่นและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีความเข้าใจพื้นฐานและความต้องการของทีม สามารถสร้างบรรยากาศการทำงานเป็นทีม สร้างแรงบันดาลใจ และกระตุ้นให้เกิดการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ รู้เท่าทันต่อสถานการณ์ โอกาส และความท้าทาย และสามารถแสวงหา/สร้างสรรค์วิธีการในการบรรลุเป้าหมายที่หลากหลาย มีความสามารถในการรับฟังอย่างลึกซึ้ง สามารถสื่อสาร และประสานงานให้เกิดความร่วมมือในการคิดและลงมือทำของทีม รวมทั้งเป็นแบบอย่างการปฏิบัติที่ดี
- ค. **ทักษะการจัดการ (Management Skills)** สามารถตั้งเป้าหมาย วางแผน และดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ภายใต้ข้อจำกัดของทรัพยากรและอยู่บนพื้นฐานของคุณธรรมจริยธรรม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายส่วนตน ทีมงาน องค์กร และสังคม สามารถคาดการณ์ถึงปัญหา ผลกระทบ ตลอดจนปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้ รวมทั้งมีทัศนคติที่ดีและมีความสามารถในการเตรียมพร้อมป้องกัน และแก้ไขสถานการณ์หรือปัญหาเชิงรุก

3. แนวทางดำเนินการ

กรอบคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ข้างต้นเป็นคุณลักษณะที่บัณฑิต มจร. ทุกคนพึงมีเมื่อผ่านกระบวนการเรียนรู้ของ มจร. ดังนั้น เพื่อให้บัณฑิต มจร. มีคุณสมบัติที่ครบถ้วนทั้งเก่งและดี ตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในวิสัยทัศน์ มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องมีขั้นตอนดำเนินการดังนี้

3.1 มหาวิทยาลัยกำหนดคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของมหาวิทยาลัย

3.2 คณะ/ภาควิชากำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคณะที่สอดคล้องกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยจากกรอบข้างต้นเพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการผลิตบัณฑิตในสาขา/หลักสูตรของตนเอง

3.3 มหาวิทยาลัย คณะ ภาควิชา และหน่วยงานสนับสนุนที่เกี่ยวข้อง จัดทำแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาการศึกษาซึ่งมีองค์ประกอบหลักๆ ดังนี้

- การพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้ (Outcomes Based Education)
- บูรณาการกิจกรรมนักศึกษาทั้งในและนอกชั้นเรียนที่เน้นการเรียนรู้ในมิติต่างๆ
- พัฒนาอาจารย์/ผู้สอนให้มีความรู้ และมีทักษะต่างๆ ที่จำเป็นและทันสมัยต่อการศึกษาที่เน้นผลลัพธ์การเรียนรู้
- เพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกมหาวิทยาลัย
- ปรับการบริหารจัดการที่สอดคล้องและยืดหยุ่นกับงานใหม่ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษา
- จัดให้มีโครงสร้างพื้นฐานและสารสนเทศที่จำเป็นต่อการพัฒนาการเรียนรู้ของนักศึกษา โดย

แผนปฏิบัติการดังกล่าวเหล่านี้ต้องมีความเชื่อมโยงของการดำเนินการในทุกระดับ เพื่อให้เกิดความร่วมมือกันของการดำเนินการและสามารถใช้ทรัพยากรร่วมกันเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

3.4 มหาวิทยาลัย กำหนดและจัดทำตัวชี้วัดผลลัพธ์การเรียนรู้เพื่อประเมินคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ (ภาพรวมระดับมหาวิทยาลัย)

3.5 คณะ ภาควิชา ร่วมกันกำหนดและจัดทำตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องเพื่อประเมินคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ตนเอง (โดยมีหน่วยงานกลางของมหาวิทยาลัยให้คำแนะนำและสนับสนุน) เพื่อสะท้อนถึงคุณลักษณะบัณฑิตตามที่ได้กำหนด และใช้เพื่อติดตามประเมินพัฒนาการของนักศึกษาในระหว่างที่ศึกษาที่ มจร. และประเมินผลโดยรวมก่อนสำเร็จการศึกษา

4. การประกันคุณภาพบัณฑิต

ขั้นตอนการประกันคุณภาพบัณฑิตถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อสร้างความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของมหาวิทยาลัย และสังคมโดยรวมถึงกระบวนการผลิตบัณฑิตของ มจร. ว่าสามารถดำเนินการผลิตบัณฑิตให้มีคุณสมบัติครบถ้วนตามที่กำหนดไว้ในกรอบคุณลักษณะบัณฑิตอันพึงประสงค์ข้างต้น มหาวิทยาลัยจำเป็นต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

4.1 มหาวิทยาลัยกำหนดวิธีการประเมินผลที่ครอบคลุมทั้งกระบวนการผลิตบัณฑิตซึ่งประกอบด้วยปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการเรียนการสอน (Process) ผลผลิต (Output) และผลลัพธ์ (Outcome) โดยจะต้องทำการประเมินอย่างต่อเนื่อง (Formative Evaluation) เพื่อประโยชน์ต่อการปรับเปลี่ยนและหาแนวทางแก้ไขกรณีที่ผลลัพธ์ที่ได้ไม่เป็นไปตามกรอบที่กำหนดไว้ และดำเนินการประเมินขั้นสุดท้าย (Summative Evaluation) ก่อนนักศึกษาสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็นการประกันคุณภาพการศึกษาของมหาวิทยาลัย

4.2 จัดให้มีหน่วยงานหลักที่รับผิดชอบโดยตรงด้านการติดตามและประเมินผลการเรียนรู้ของนักศึกษา ซึ่งการวัดผลลัพธ์การเรียนรู้มีหลายวิธี แต่ในระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2555-2559) มหาวิทยาลัยจะใช้เครื่องมือที่เรียกว่า “Rubric” เพื่อจัดทำแบบประเมิน จัดเก็บ วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อให้ได้สารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนผลิตบัณฑิตของ มจร. ต่อไป

5. ผู้รับผิดชอบกำกับดูแลและหน่วยงานที่ดำเนินการในส่วนต่างๆ ของการพัฒนาศึกษา

- 5.1 รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนาศึกษา
 - 5.2 รองอธิการบดีฝ่ายพัฒนานักศึกษา
 - 5.3 คณะ/สถาบันที่มีการเรียนการสอนทุกระดับ
 - 5.4 สำนักงานพัฒนาศึกษาและบริการ
 - 5.5 สถาบันการเรียนรู้
 - 5.6 สำนักคอมพิวเตอร์
 - 5.7 สำนักหอสมุด
 - 5.8 กองกิจการนักศึกษา
 - 5.9 สำนักงานกิจการนานาชาติ
-